

Özel İhtisas Komisyonu (ÖİK) / Çalışma Grubu (ÇG) Teknik İçerik Notu

ÖİK Adı: Kalkınma Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları

ÖİK Amacı:

Küreselleşme süreciyle birlikte ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alanda önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Son yıllarda kamusal ve akademik alanda sivil toplum kavramı yeniden-canlanmıştır. Sivil toplum, bu yeniden-canlanma sürecinde toplumsal gelişimin, değişimin, demokratikleşmenin ve ekonomik kalkınmanın önemli bir aktörü olarak kabul edilmiştir. Ulus devletlerin hizmet sunumunda yeterli olamaması ve toplumu oluşturan bireylerin kendi yönetimlerinde söz sahibi olmalarını sağlayan demokrasi kültürü modern zamanlarda sivil toplum örgütleri ile işlevsel hale gelmektedir. Bu nedenle Sivil Toplum olgusu ve Sivil Toplum Kuruluşları giderek artan bir öneme sahip olmaktadır. Günümüzde, özellikle gelişmiş ülkelerde Sivil Toplum Kuruluşları, toplumsal sorunların çözümünde çok geniş bir alanda aktif rol oynamaktadır.

Türkiye'de de Sivil Toplum Kuruluşları özellikle son yıllarda, gelişmiş ülkelere göre görece olarak az olmakla birlikte önemli roller üstlenmeye başlamışlardır. Kamusal alanda hizmet gören dernekler, kamusal ya da toplumsal amaca yönelmiş vakıflar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve işçi ve işveren sendikaları bu kapsamdadır. Diğer taraftan, sivil toplum tartışmalarında sivil alanda faaliyet gösteren farklı sivil toplum yapıları ve farklı yaklaşımların yer alması söz konusu tanımın muğlaklığını da yansıtmaktadır. Türkiye'de yeni bir kuşak olan modern STÖ'ler, sorunlu bir kurumsallaşma süreci yaşamışlardır. Kurum içi demokrasi kültürünün oluşturulması, katılımcı yaklaşımlar, kurumsal sürdürülebilirlik ve sosyal politika üretme gibi alanlarda yetersiz kalınması, öne çıkan sorunlardır.

Sivil toplum kuruluşlarının politika belirleme ve kamu hizmeti sunma rollerinin geliştirilerek kalkınmaya katkı sağlayabilmeleri için "Kalkınmada Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları Özel İhtisas Komisyonu"nda STK'ların kurumsal yapı, kamu-STK işbirliği, yasal, vergisel durumları ve geleceğe yönelik oluşumlarıyla yerel ve ulusal düzeyde karar mekanizmalarına katılımlarını destekleyecek çerçevede tartışılması amaçlanmaktadır.

ÖİK Kapsamında Tartışılacak Alt Konu Başlıkları:

I) Dünyada ve Türkiye'de Sivil Toplum

- Sivil Toplum Kuruluşları Tanımı (yasal, fonksiyonel, ekonomik)
- Türkiye'de Sivil Toplum: Sivil Toplum Kavramı, Gelişme Süreci ve Sorunlar (yasal, kurumsal ve sayısal bakış)
- Türkiye-AB İlişkilerinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Etkisi

II) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve STK'ların Rolü

- STK'ların Sosyal Kalkınmadaki Temel İşlevleri

III) STK'lar için Yasal ve Vergisel Düzenlemeler İhtiyacı

- STK'lar için Yeni Yasal Düzenlemeler İhtiyacı (Çerçeve Yasa, Yardım Toplama Kanunu vb.)
- Kamu Yararı Kavramı ve Statüsü Kazanımı

IV) Kamu-STK İşbirliği

- Kamu-STK İşbirliğinden Beklentiler ve Geliştirilmesi

b) Hibe Proje Tahsisleri, Yardımlar

V) STK'ların Yerel Kalkınmaya Etkileri

- a) STK'ların Yerel Karar Mekanizmasına Katılımı
- b) Yerel STK'ların Kamu Kurumları ile İlişkileri ve Sorunları
- c) Yerel STK'ların Altyapı Sorunları ve Örgütlenme Biçimleri
- d) AB Projelerinin Yerel Kalkınma Üzerindeki Etkileri ve Ölçümü

VI) STK'larda Kurumsal Yapı ve Örgütlenme

- a) STK'larda Örgütlenme Biçimi ve Yöneticiler
- b) STK'larda Üye ve Gönüllü Profili
- c) STK'larda Altyapı ve Teknoloji Kullanımı
- d) Türkiye'de Kalkınmaya Yönelik Örnek STK Faaliyetleri ve STK'lar arasında İşbirliği

VII) Dijital Çağda STK'lar